

[Rosing.]

linger til mange forskelligartede arbejder stiger hvert år, betinget af det store behov for udvikling i Grønland på den ene side og de skiftende regeringers, finansudvalgets og det høje tings forståelse og velvilje på den anden side. Således er de eksklusive tillægsbevillinger, bevilget for finansåret 1960-61, 48 mill. kr., for 1961-62 58 mill. kr. og for finansåret 1962-63 87 mill. kr. til bygge- og anlægsarbejder og nyanskaffelser i Grønland. De sidste bevillinger udgør 9,3 pct. af nettobeløbene på finanslovens § 27.

Som det vil erindres, har jeg flere gange fra denne talerstol rettet tak herfor i forbindelse med behandlingen af finanslovene. Det er jo klart, at uden disse bevillinger havde den udvikling, vi er inde i i øjeblikket, ikke kunnet skabes og videreføres. „De gode år“ i det sydlige Danmark har bevillingsmæssigt set også været og er gode år i Grønland, ikke mindst for udbygningen af det grønlandske skolevæsen og anlæg af fiskeforædlingsindustrier. For at få overblik over udviklingens gang og fremtidigt behov samt prioritetsordenen er der nu i ministeriet for Grønland og KGH lavet planer om kommende bygge- og anlægsarbejder for de førstkomende 3-5 år. Dertil kommer en anden planlægning vedrørende ophjælpning af erhvervsforholdene i de yderste distrikter af Grønland, den planlægning, som populært kaldes u-programmet.

Så vidt mig bekendt bliver der i dette finansår ikke foretaget nogen nedskæring af de grønlandske anlægsbevillinger. Denne hensyntagen takker jeg også for. Men hvis der kommer et senere indgreb i bevillingerne, må jeg sige, at en mærkbar nedskæring af bevillingerne tillige ville være et skår i bestræbelserne for at bane vejen for en tilnærmelse af forholdene deroppe til forholdene hernede. Selv om jeg på ingen måde vil undervurdere den hidtil viste velvilje for grønlandske anliggender og er indforstået med besparellesforanstaltningerne, vil jeg håbe, at man stadig vil vise lige så stort hensyn til de særprægede grønlandske forhold og den udvikling, som vi alle ønsker fortsat på normal måde.

Man kunne jo sagtens sige, at der ligesom hernede kunne være tale om mindre væsentlige ting, som eventuelt tåler at vente eller blive genstand for nedskæring. Men for-

holdet i Grønland er stort set det, at det ene anlægsarbejde er afhængigt af det andet. Ved anlæg f. eks. af en fiskeforædlingsfabrik må man også tage andre projekter med, såsom kajanalæg, boliger til udsendt personale, udvidelse af el-værker, anlæg af vandreservoir m. m. Nedskæring eller udsættelse af et af de nævnte anlæg kommer til at virke hæmmende på fuld udnyttelse af fabrikken og for hele byggeharmonien. På andre anlægsvirksomheders områder kan det samme være tilfældet.

Hvis man ville fremhæve de vigtigste led i anlægsvirksomheden i Grønland, skulle alt, der henhører under eksportproduktionen, skolen og uddannelsen og anlæg til kulturelle formål, være det, som mindst burde blive berørt af de kommende besparellesforanstaltninger. Dette ønske vil jeg begrunde med, at en yderligere udbygning af eksportproduktionen er vor eneste mulighed for, at den store kapitalindførsel fra Danmark kan begrænses eller nedbringes med tiden, og at det lave grønlandske levestandard hæves. En fortsat udbygning af de grønlandske skoler, den håndværksmæssige og tekniske uddannelse samt det kulturelle arbejde blandt befolkningen er også den eneste vej, der fører os nærmere til den øvrige verden og ikke mindst til rigets øvrige befolkning. Kun en forbedret og veludbygget uddannelse kan udvikle vore evner og muligheder, så vi selv bedre kan klare vore egne sager.

Med hensyn til en eventuel besparelse i bygge- og anlægsudgifter f. eks. inden for uddannelsen vil jeg tillade mig endnu en gang at pege på de bygningsmæssige muligheder, der findes i Narssarsuaq, nemlig de store, ubenyttede beboelsesbygninger af beton, som f. eks. kan tages i brug i håndværker- og husholdningsuddannelsen. Her kan spares millionbeløb, der i den kommende tid ellers skulle bruges til opførelse af sådanne nye fagskoler. Herom efterlyser jeg den højtærede Grønlandsministers svar på mit indlæg sidste efterår. Jeg tror tillige, at ved en rationel og fornuftig udnyttelse af statsbådene i Grønland til transport af varer og produkter samt ved tilbageholdenhed med reparationsarbejder og istandsættelser af statens boliger til de udsendte samt i statens butiksbggeri kan udgifterne bringes betydeligt ned.